

๗. ผลสำเร็จของปฏิบัติการ ระยะที่ ๒ ในการลดระดับปัญหายาเสพติด จะเป็นผลรูปธรรมขึ้นมาได้ จะต้องมีการกำหนดกลยุทธ์ จังหวะก้าวของการขับเคลื่อนงานยาเสพติดให้สอดรับกัน ให้เกิดพลังร่วมกัน มีใจต่างคนต่างทำ แบบกระจัดกระจาย ผมจึงขอให้แนวทางการขับเคลื่อนงานยาเสพติดในภาพรวม ในช่วงระยะตั้งแต่นี้ ดังนี้

ประการที่ ๑ ภายหลังจากเปิดปฏิบัติการในครั้งนี้ อยากให้ทุกภาคส่วน ทุกครัว ทุกกลไก ได้ทำความเข้าใจร่วมกันในเจตนารมณ์ของปฏิบัติการนี้ให้กระจ่างชัด ปัญหาใด จะต้องจัดทำรายละเอียด แผนปฏิบัติการให้ชัดเจน ขอให้เร่งรัดจัดทำให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในคำสั่งปฏิบัติการนี้ ระบุให้แล้วเสร็จในวันที่ ๑๕ ธ.ค.นี้ ผมมีความคิดเห็นเป็นการส่วนตัวว่า หากเร่งรัดให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนนี้ ก็จะเป็นการดี ผมได้เห็นนโยบายในบางส่วนแล้วว่า หากมีความจำเป็นต้องขอรับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมบางส่วน เพื่อให้การปฏิบัติสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ภายหลังจากที่ปรับเกลียบบประมาณที่มีอยู่เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ขอให้สำนักงาน ป.ป.ส. และ กอ.รมน. เป็นกลไกกลางรวบรวมความต้องการเหล่านี้ และพิจารณาตามความจำเป็น เสนอมาซึ่งผม เพื่อนำเรียนนายกรัฐมนตรีต่อไป

ประการที่ ๒ การปฏิบัติที่สำคัญในลำดับแรกสุด ก็คือ ต้องทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและพอใจ และเห็นผลการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมในทุกพื้นที่ ดังนั้น สิ่งที่ทุกหน่วยจะต้องปฏิบัติ ก็คือ

เรื่องที่ ๑ ให้ทุกจังหวัด เร่งรัดปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดที่สร้างความเดือดร้อน รำคาญให้กับประชาชนผู้สุจริต ให้มีผลเป็นรูปธรรม ทั้งผู้ค้าที่ประชาชนร้องเรียน ผู้ค้าที่ปรากฏในฐานะข้อมูลที่มีอยู่ โดยเน้นในพื้นที่ที่จะกำหนดเป็นเป้าหมายหมู่บ้าน/ชุมชนเป็นลำดับแรก ผู้ค้าทั่วไปเป็นลำดับรอง ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดเป็นแผนปฏิบัติการตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป โดยเร่งรัดเป็นเวลา ๑ เดือนจากนี้ เน้นต่อเป้าหมายที่มีพฤติการณ์จำหน่ายโดยตรง และรายงานในส่วนนี้ให้ผมและนายกรัฐมนตรีได้ทราบด้วย

เรื่องที่ ๒ ให้ทุกจังหวัดนำผู้เสพเข้าบำบัดโดยสมัครใจ-โดยกระบวนการชุมชน-ประชาสังคม หรือ บังคับสมัครใจ เช่นที่เคยดำเนินการมาแล้ว โดยให้มีการเตรียมความพร้อมในด้านต่างๆ และดำเนินการ ตั้งแต่เดือน ธ.ค. เป็นต้นไป หากจังหวัดใดมีความพร้อม ก็สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่บัดนี้

เรื่องที่ ๓ การจัดการกับปัจจัยเสี่ยง /กลุ่มเสี่ยงเยาวชน เป็นสิ่งที่รัฐบาลให้ความสำคัญมากที่สุดเรื่องหนึ่ง เพราะ เยาวชนก็คือ พลังแห่งอนาคตของชาติ ดังนั้น ใน ๓ เดือนจากนี้ ตั้งแต่ ธ.ค.-ก.พ. ซึ่งใกล้กับช่วงการสอบของเยาวชนระดับต่างๆ จึงให้ทุกจังหวัด กำหนดเป้าหมายที่จะต้องทำให้ดีขึ้นใน ๓-๔ ปัจจัยเสี่ยง คือ การ

ดำเนินการต่อแหล่งอบาซมุขที่อยู่ใกล้สถานศึกษา การดำเนินการต่อสถานบันเทิง การมั่วสุมของเยาวชนที่เป็นแก๊งค์มอเตอร์ไซด์ซิ่ง และการดำเนินการให้เยาวชนที่มีอายุไม่เกิน ๑๘ ปี ไม่ให้ออกนอกบ้านในยามวิกาลเกินกว่า ๔ ท่วม โดยไม่มีผู้ปกครอง ตาม พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก มาตรการเหล่านี้ เป็นสิ่งสำคัญ และจะได้รับความพึงพอใจจากผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ เพราะเป็นการป้องกันและดูแลลูกหลานอย่างแท้จริง ขอให้จังหวัดใช้มาตรการที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ทั้งการรณรงค์ เชิญชวน สร้างพลังทางสังคม-ครอบครัว และการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรม ฯลฯ

ประการที่ ๓ การประชาสัมพันธ์ ในเรื่องนี้ ยังเป็นจุดอ่อนในปฏิบัติการครั้งที่แล้ว ผมได้เน้นย้ำในที่ประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ส. ไปแล้วว่า ให้เน้นหนักการประชาสัมพันธ์ให้มาก ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กอ.รมน. สำนักงาน ป.ป.ส. กรมประชาสัมพันธ์ และทุกจังหวัด ดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม ให้เป็นที่ประจักษ์ต่อประชาชนอย่างกว้างขวาง

ทั้ง ๓ ประการ นี้ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและทุกจังหวัด ได้นำไปจัดเป็นรายละเอียดของการปฏิบัติด้วย โดยผมจะให้มีการประเมิน วัตถุประสงค์ และ ความพึงพอใจ ในทุกจังหวัด ภายหลังจากได้ปฏิบัติงานมาได้ระยะหนึ่ง เช่น ๓-๔ เดือน

ผมมีอีกเรื่องหนึ่งที่อยากจะแจ้งให้ทุกท่านได้รับทราบ คือ เมื่อวันอังคารที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรี ได้ให้ความเห็นชอบแผนแม่บทโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืน ระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ.๒๕๕๓-๒๕๕๗) ซึ่งเป็นโครงการที่อาศัยหลักการของการนำกรอบคิดการดำเนินงานตามแนวทางของโครงการหลวง ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานให้ตั้งแต่ปี ๒๕๑๒ ในการปลูกพืชทดแทนและพัฒนาความยั่งยืน โดยสหประชาชาติได้ประกาศให้ประเทศไทยเป็นประเทศต้นแบบในการแก้ไขปัญหาคาการปลูกฝิ่น และได้ถวายพระเกียรติให้แก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อย่างไรก็ตาม ในการตรวจเยี่ยมพื้นที่จังหวัดเชียงราย เมื่อปลายเดือนตุลาคมที่ผ่านมา พบว่า สถานการณ์ปัญหาฝิ่นเริ่มมีความรุนแรงมากขึ้น ผมได้มอบหมายให้ กอ.รมน. ดำรวจ ทหาร ร่วมมือกันในการแก้ไขปัญห และได้สั่งการให้ สำนักงาน ป.ป.ส. นำโครงการขยายผลโครงการหลวงเพื่อแก้ปัญหาพื้นที่ปลูกฝิ่นอย่างยั่งยืนฯ ขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งได้รับอนุมัติเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผมจึงขอให้ทุกหน่วยงานได้นำแผนแม่บทดังกล่าวไปดำเนินการ ด้วยการใช้มาตรการพัฒนาทั้งด้านอาชีพ การพัฒนากระบวนการชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติด และใช้กฎหมายดำเนินการลดอิทธิพลในพื้นที่ ให้ปัญหาการปลูกฝิ่นหมดไป เพื่อเป็นการถวายพระเกียรติแก่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว



คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี

ที่ ๒๔๙ / ๒๕๕๒

เรื่อง ปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยะเสพติดยั่งยืน ภายใต้ ยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน ระยะที่ ๒

ตามที่ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายแก้ไขปัญหาเสพติด ภายใต้ ยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน เป็น ยุทธศาสตร์หลักในการดำเนินงาน โดยได้มีการจัดตั้งกลไกอำนวยการและบริหารจัดการแก้ไขปัญหาเสพติด ในทุกระดับ ผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ทุกหน่วยต่างให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาย่างจริงจัง จนปรากฏ ผลงานอย่างเป็นรูปธรรมหลายประการ แต่ปัญหาเสพติด ก็ยังคงเป็นปัญหาที่ประชาชนต้องการให้รัฐบาล เร่งแก้ไขโดยเร่งด่วน นั้น

เพื่อเร่งรัดการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดให้เป็นไปตามนโยบายอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง สามารถลดระดับปัญหาเสพติด และขจัดความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๑ (๑) (๓) (๖) และ (๙) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ แผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. ให้มีแผนปฏิบัติการแก้ไขปัญหาเสพติดระดับชาติเป็นแผนงานหลัก เรียกว่า “ปฏิบัติการประเทศไทย เข้มแข็ง ชนยะเสพติดยั่งยืน ภายใต้ ยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน ระยะที่ ๒”

๒. กำหนดเป้าหมายทางยุทธศาสตร์ เพื่อ หยุดยั้งและลดระดับการขยายตัวของปัญหาเสพติด ในขอบเขตทั่วประเทศให้ได้มากที่สุด มิให้ปัญหาเสพติดส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และ ความสงบสุข ปลอดภัยของประชาชน โดยรวม จึงกำหนด ๔ เป้าหมายปฏิบัติการ ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ลดระดับปัญหาเสพติดในกลุ่มพื้นที่และกลุ่มปัญหาที่มีนัยสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาใน ภาพรวม ๖ จุดสำคัญ ประกอบด้วย ๓ กลุ่มพื้นที่ ๓ ระบบปฏิบัติการ ดังนี้

๓ กลุ่มพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบนที่มีการนำเสพติดหลัก(จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย แม่ฮ่องสอน) กลุ่มพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (จังหวัดนนทบุรี ปทุมธานี สมุทรปราการ นครปฐม และสมุทรสาคร) และ กลุ่มพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓ ระบบปฏิบัติการสำคัญ ได้แก่ ระบบการนำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาด้วยกระบวนการชุมชน ประชาสังคม และมาตรการสมัครใจ ระบบการบังคับบำบัด และระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดใน เรือนจำ

เป้าหมายที่ ๒ ลดปัญหาการแพร่ระบาดของเสพติด ที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชนทั่วประเทศ ๓ ประการ ประกอบด้วย

/ประการที่ ๑ ...

ประการที่ ๑ นำผู้เสพเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาที่เหมาะสม ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน โดย ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนผู้เข้ารับการบำบัดรักษา จะต้องได้มาจากกระบวนการชักชวนโดยชุมชน-ประชาสังคม-สมัครใจ

ประการที่ ๒ ลดจำนวนผู้ค้าระดับแพร่ระบาดในพื้นที่ทั่วประเทศ ลดปัจจัยเสี่ยง สร้างปัจจัยบวก และป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงในทุกจังหวัด

ประการที่ ๓ มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ ๒๘๕ อำเภอเน้นหนักทั่วประเทศ

เป้าหมายที่ ๓ เสริมความเข้มแข็งของกลไกชุมชน-ประชาสังคม ให้มีบทบาทเพิ่มขึ้น ในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกจังหวัดและอำเภอเป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพของระบบ กลไก และกระบวนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาในภาวะวิกฤติ

๓. การปฏิบัติ

๓.๑ กรอบความคิดการปฏิบัติ ยืนยันกรอบความคิดตามยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกัน ระยะที่ ๑ ที่เน้นกรอบความคิด ๔ ควบคุม ได้แก่ ควบคุมตัวยา ควบคุมพื้นที่ ควบคุมเงื่อนไข และควบคุมผู้เสพ โดย สร้างความสมดุลให้กับมาตรการแก้ไขปัญหาระบบ เพิ่มบทบาทของชุมชน-ภาคประชาสังคม ในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มากยิ่งขึ้น เป็นพลังควบคู่กับภาครัฐ และ แปลงยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกันที่กำหนดลงสู่พื้นที่เป้าหมายอย่างเป็นเอกภาพและบูรณาการ

๓.๒ กลยุทธ์การดำเนินงาน กำหนด ๕ กลยุทธ์ในการยุติการขยายตัวของปัญหายาเสพติด ดังนี้ กลยุทธ์ลดการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยใช้มาตรการทางสังคม มาตรการชุมชน-ประชาสังคม และ มาตรการป้องกัน กลยุทธ์แก้ปัญหาที่จุดวิกฤติ (critical point) เป็นความเร่งด่วนแรก กลยุทธ์เน้นพื้นที่แบบบูรณาการ ภายใต้ แนวทาง “ทุกครัวต้องมีจุดเน้นหนัก ทุกโครงการหลักต้องบูรณาการสู่พื้นที่” กลยุทธ์พลังคู่ขนาน โดยเพิ่มบทบาทของพลังของชุมชน-พลังทางสังคม เป็นจุดสมดุลในการแก้ไขปัญหายาเสพติด ควบคู่กับบทบาทของภาครัฐ และ กลยุทธ์บริหารจัดการในภาวะวิกฤติ (crisis management)

๓.๓ มาตรการ กำหนดมาตรการ ๒ ระดับ ในการแก้ไขปัญหายา คือ

มาตรการในระดับที่ ๑ : มาตรการทั่วไป เป็นมาตรการที่ดำเนินการในพื้นที่ทั่วไปตามยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกัน ประกอบด้วยกิจกรรม ๔ โครงการหลัก ดังนี้

โครงการหลักที่ ๑ รื้อชายแดน หรือ โครงการ สกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน เป็นโครงการที่มุ่งเน้นการตัด supply ยาเสพติดจากนอกประเทศ มิให้ลักลอบเข้าประเทศไทย โดยใช้มาตรการต่าง ๆ

โครงการหลักที่ ๒ รื้อชุมชน หรือ โครงการ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน/ประชาสังคมป้องกันยาเสพติด ด้วยการ ลดระดับความรุนแรงของปัญหายาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมายผ่านกลไกต่าง ๆ ในพื้นที่ และพัฒนาความยั่งยืนด้วยโครงการหมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน

/โครงการหลัก...

โครงการหลักที่ ๓ รื้อสังคม หรือ โครงการ จัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เป็นโครงการที่เน้นขจัดปัจจัยลบ/ปัจจัยเสี่ยง ป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยง และเสริมสร้างปัจจัยบวก หรือ พื้นที่บวก ให้เพิ่มขึ้นในทุกจังหวัด

โครงการหลักที่ ๔ รื้อโรงเรียน หรือ โครงการ โรงเรียนป้องกันยาเสพติด เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาด้วยกิจกรรมต่าง ๆ

โครงการหลักที่ ๕ รื้อครอบครัว หรือ โครงการ ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง

โครงการหลักที่ ๖ โครงการปราบปรามยาเสพติดและลดความเดือดร้อนของประชาชน เป็นการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดระดับต่าง ๆ

โครงการหลักที่ ๗ โครงการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ด้วยการนำผู้เสพเข้าระบบบำบัดตามระบบที่เหมาะสม และพัฒนาระบบติดตาม ช่วยเหลือ ฟื้นฟู อย่างครบวงจร

โครงการหลักที่ ๘ โครงการ สถานประกอบการป้องกันยาเสพติด เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานประกอบการ/โรงงานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

โครงการหลักที่ ๙ โครงการบริหารจัดการแบบบูรณาการ

มาตรการในระดับที่ ๒ : มาตรการเฉพาะ เป็นมาตรการที่มุ่งเน้นปัญหาที่มีลักษณะเฉพาะและมีผลต่อนัยการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาพรวมของประเทศ ประกอบด้วย ปัญหา ๓ กลุ่มพื้นที่ ๓ ระบบปฏิบัติการ ดังนี้

กลุ่มพื้นที่ที่ ๑ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือตอนบน ๓ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย และแม่ฮ่องสอน ประมาณ ๑๔ อำเภอ เป็นพื้นที่ยุทธศาสตร์ด้านหน้าในการต่อสู้กับยาเสพติด

กลุ่มพื้นที่ที่ ๒ พื้นที่กรุงเทพและจังหวัดปริมณฑล เป็นกลุ่มพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดคิดเป็นสัดส่วนปัญหา ประมาณ ร้อยละ ๓๕ ของปัญหาทั้งประเทศ

กลุ่มพื้นที่ที่ ๓ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอในจังหวัดสงขลา ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงมากที่สุด

ระบบปฏิบัติการที่ ๑ ระบบการนำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาด้วยกระบวนการชุมชนประชาสังคม และมาตรการสมัครใจ ฯลฯ

ระบบปฏิบัติการที่ ๒ ระบบการพัฒนาระบบบังคับบำบัด ให้รองรับปริมาณผู้เสพให้มากที่สุด

ระบบปฏิบัติการที่ ๓ ระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรือนจำ เพื่อเป็นการตัดวงจรทางการค้ายาเสพติด

ทั้งนี้ มาตรการเฉพาะทั้ง ๓ กลุ่มพื้นที่ ๓ ระบบปฏิบัติการ จะต้องมีการจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการโดยละเอียดต่อไป

๔. โครงสร้าง กลไกดำเนินงานแก้ไขปัญหายาเสพติด

๔.๑ ให้ยึดแนวทางการดำเนินงานตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๘๒/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายรัฐบาล และคำสั่งคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดที่ ๑/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๓ เมษายน ๒๕๕๒ เรื่อง กลไกการแก้ไขปัญหายาเสพติดตามยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกัน

๔.๒ ให้มีศูนย์อำนวยการแก้ไขปัญหายาเสพติดเฉพาะกิจ รับผิดชอบการแก้ไขปัญหายาที่ระบุในมาตรการเฉพาะ ๓ กลุ่มพื้นที่ ภายใต้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาคที่รับผิดชอบ โดยมอบหมายให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด เป็นผู้แต่งตั้ง ได้แก่

๔.๒.๑ ศูนย์อำนวยการประสานงานสกัดกั้นและแก้ไขยาเสพติดชายแดนภาคเหนือ(ศอ.ปชน.)

๔.๒.๒ ศูนย์อำนวยการประสานงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (ศอ.กทป.)

๔.๒.๓ ศูนย์อำนวยการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปส.จชต.)

๔.๔ ให้มีกลไกกำกับ ติดตาม (monitor) งานเชิงรุก เกาะติดปัญหาที่มีความสำคัญและมีผลต่อความสำเร็จของปฏิบัติการ

๔.๖ ให้มีการจัดตั้ง ศูนย์ป้องกันยาเสพติดภาคประชาสังคมระดับจังหวัด และอำเภอเน้นหนัก เรียกโดยย่อว่า ศปส.จ. /ศปส.อ. เป็นกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดแบบพลังชุมชน ควบคู่กับภาครัฐ ทั้งระดับจังหวัดและอำเภอ

๔.๗ ให้มีการจัดตั้งกลไกรับผิดชอบการป้องปรามและปราบปรามเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด

๔.๘ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจแก้ไขปัญหายาที่มีลักษณะเฉพาะ และการจัดตั้งโครงสร้าง กลไกต่าง ๆ ที่ระบุไว้ในปฏิบัติการ ให้ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สามารถแต่งตั้งได้ตามความจำเป็น

๔.๙ การจัดระบบโครงสร้าง การสั่งการ การประสานงาน ติดตาม ประเมินผล และรายงานการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามที่ประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดสั่งการ

๕. ระยะเวลาของปฏิบัติการ ตั้งแต่ เดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓ และให้มีการประเมินผล ทบทวนและปรับการปฏิบัติงานเมื่อปฏิบัติการไปแล้ว ๖ เดือน

๖. การอำนวยการปฏิบัติ

๖.๑ การแปลงนโยบาย/แผนสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับ ให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

/๖.๒ ให้ทุกหน่วยงาน...

๖.๒ ให้ทุกหน่วยงานที่มีงบประมาณ จัดสรรงบประมาณให้สอดคล้องกับการดำเนินงานตามปฏิบัติการ ตัดโอนงบประมาณให้กับหน่วยปฏิบัติในภูมิภาคและจังหวัด ให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๒ และแจ้งให้ ศตส.จ. ได้รับทราบเพื่อบูรณาการการดำเนินงาน

๖.๓ การปฏิบัติตามแผนและการกำกับติดตาม รายงาน ให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน โดยให้ยึดแนวทางเดียวกับการรายงานผลในยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกัน ระยะที่ ๑

๗. ให้คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ที่ปฏิบัติหน้าที่ในลักษณะเดียวกัน ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะอนุกรรมการ ได้รับเบี้ยประชุม เบี้ยเลี้ยง ค่าที่พัก ค่าพาหนะเดินทางตามระเบียบของทางราชการ สำหรับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาเบี้ยประชุมกรรมการและค่าตอบแทน พ.ศ.๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๘. การพิจารณาความดีความชอบ การให้คุณให้โทษ มาตรการจูงใจและปกป้องคุ้มครองข้าราชการและประชาชนที่ปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ให้เป็นไปตามที่กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร กำหนด โดยความเห็นชอบของประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๙. ให้ถือปฏิบัติตามปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็ง ชนยะเสพติดยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ ๕ รื้อป้องกันระยะที่ ๒ ไปจนกว่าจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงอย่างอื่น คำสั่งอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้ ให้ใช้คำสั่งนี้แทน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒



(นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ)
นายกรัฐมนตรี

ผนวกแนบท้าย คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๔๙ / ๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๐ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๕๒

ผนวก ก : ปฏิบัติการ ประเทศไทยเข้มแข็ง ชนเขาเสียดียั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน
ระยะที่ ๒

กล่าวนำ

นับตั้งแต่รัฐบาลกำหนดให้มียุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล ด้วยยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน และ ๒ โครงการหลัก ประกอบด้วย ร้วชายแดน ร้วชุมชน ร้วสังคม ร้วโรงเรียน ร้วครอบครัว โครงการปราบปรามนักค้ายาเสพติดรายสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน และโครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๒ และมีผลการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมหลายประการ แต่ระดับของปัญหายาเสพติดในภาพรวม ยังคงดำรงอยู่และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นที่สำคัญ ได้แก่ สถานการณ์ความไม่สงบในประเทศเพื่อนบ้าน สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ และการเมืองภายในประเทศ ผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติด และปัจจัยเสี่ยงที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ปัจจัยและข้อจำกัดในด้านทรัพยากรและงบประมาณในภาวะวิกฤติกับขนาดของปัญหาที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ประกอบกับผลการสำรวจความคิดเห็นประชาชนของสถาบันทางวิชาการพบว่าปัญหายาเสพติดยังมีความรุนแรง และส่งผลกระทบต่อชีวิตความปลอดภัยของประชาชนมากขึ้น และต้องการที่จะให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหายาอย่างเร่งด่วน เพื่อให้ปัญหายาเสพติดลดระดับความรุนแรงลงตามเจตนาารมณ์ของรัฐบาลที่มุ่งหวังให้สังคมไทยปลอดจากปัญหายาเสพติด ประเทศไทยมีความเข้มแข็ง

เป้าหมายทางยุทธศาสตร์

หยุดยั้งและลดระดับการขยายตัวของปัญหายาเสพติดในขอบเขตทั่วประเทศให้ได้มากที่สุด มิให้ปัญหายาเสพติดส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต และความสงบสุข ปลอดภัยของประชาชน

เป้าหมายปฏิบัติการ

กำหนดและวางเป้าหมายเชิงปริมาณ ๔ เป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ ๑ ลดระดับปัญหายาเสพติดในพื้นที่และกลุ่มปัญหาที่มีนัยสำคัญ ๖ จุดสำคัญ ได้แก่ ๓ กลุ่มพื้นที่ และ ๓ ระบบปฏิบัติการสำคัญ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการแก้ไขปัญหายาเสพติดของประเทศในภาพรวม ได้แก่

๓ กลุ่มพื้นที่

กลุ่มพื้นที่ที่ ๑ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคเหนือที่เป็นแหล่งนำเข้าหลักของยาเสพติด

กลุ่มพื้นที่ที่ ๒ พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กลุ่มพื้นที่ที่ ๓ พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

๓ ระบบปฏิบัติการ

ระบบปฏิบัติการที่ ๑ ระบบการแก้ไขปัญหายาผู้เสพ/ผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยกระบวนการชุมชน - สังคม และมาตรการสมัครใจ

ปฏิบัติการ ประเทศไทย เข้มแข็ง ชนเขาเสียดียั่งยืน

ระบบปฏิบัติการที่ ๒ ระบบการพัฒนาาระบบบังคับบำบัด

ระบบปฏิบัติการที่ ๓ ระบบการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเรือนจำ

เป้าหมายที่ ๒ ลดปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชนทั่วประเทศ ๓ ประการ ได้แก่

ประการที่ ๑ นำผู้เสพยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดในระบบที่เหมาะสมทุกระบบให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้ ประมาณการว่า ในปี ๒๕๕๓ หากสามารถดำเนินการบำบัดรักษาในทุกระบบได้ไม่น้อยกว่า ๓๐๐,๐๐๐ คน และประมาณร้อยละ ๕๐ ได้จากกระบวนการชุมชน-ประชาสังคม-สมัครใจ ฯลฯ จะส่งผลต่อสถานการณ์ยาเสพติดของประเทศในภาพรวม

ประการที่ ๒ ลดจำนวนผู้ค้ายาเสพติดระดับแพร่ระบาดในพื้นที่ทั่วประเทศ รวมทั้งลดปัจจัยเสี่ยง สร้างปัจจัยบวกให้เพิ่มขึ้น ป้องกันเยาวชนกลุ่มเสี่ยงรายใหม่ในทุกจังหวัด

ประการที่ ๓ มุ่งเน้นการลดปัญหายาเสพติดในพื้นที่อำเภอเน้นหนัก ๒๘๕ อำเภอ

เป้าหมายที่ ๓ เสริมความเข้มแข็งของกลไกชุมชน-ประชาสังคม ให้มีบทบาทเพิ่มขึ้นในการแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกจังหวัดและอำเภอเป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๔ เสริมสร้างประสิทธิภาพของระบบ กลไก และกระบวนการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดในภาวะวิกฤติ

กรอบความคิดการปฏิบัติ

ยืนยันกรอบความคิดการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ ๕ รั้วป้องกัน ระยะที่ ๑ ทุกประการ ดังนี้

๑. ใช้กรอบคิด ๔ ควบคุม ได้แก่ ควบคุมตัวยา ควบคุมพื้นที่ ควบคุมเงื่อนไข ควบคุมผู้เสพ

๒. สร้างความสมดุลให้กับมาตรการแก้ไขปัญหายาทั้งระบบ เพื่อมิให้เกิดผลข้างเคียงอันเกิดจากการแก้ไขปัญหายาที่ไม่สมดุลของมาตรการ

๓. เพิ่มบทบาทของชุมชน-ภาคประชาสังคมในการแก้ไขปัญหายาเสพติดให้มากยิ่งขึ้น เป็นพลังควบคู่กับภาครัฐ

๔. บูรณาการและแปลงยุทธศาสตร์ที่กำหนดลงสู่พื้นที่เป้าหมายอย่างเป็นเอกภาพ

กลยุทธ์การดำเนินงาน ๕ กลยุทธ์สำคัญ

เพื่อหยุดยั้งและลดระดับการขยายตัวของปัญหายาเสพติดในประเทศ จะต้องใช้ ๕ กลยุทธ์ที่สำคัญ ดังนี้

๑. กลยุทธ์ลด demand โดยใช้มาตรการทางสังคม มาตรการชุมชน-ประชาสังคม และมาตรการป้องปราม นำผู้เสพเข้าบำบัดรักษาด้วยกระบวนการเหล่านี้ให้เพิ่มมากขึ้น เพิ่มความสมดุลให้กับมาตรการนี้ ควบคู่กับมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างยุติธรรม

๒. กลยุทธ์แก้ปัญหายาที่จุดวิกฤติ (critical point) โดยลดระดับปัญหายาเสพติดในพื้นที่และกลุ่มปัญหาที่อยู่ในขั้นวิกฤติ และส่งผลต่อสถานการณ์ปัญหาภาพรวมของประเทศเป็นลำดับความเร่งด่วน โดยหากสามารถลดวิกฤติปัญหาดังกล่าวได้แล้ว จะส่งผลต่อการลดระดับปัญหาของประเทศ

๓. กลยุทธ์การเน้นพื้นที่แบบบูรณาการ โดยนำยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน บูรณาการลงสู่พื้นที่ เป้าหมายอย่างบูรณาการ ครบวงจร ภายใต้แนวทาง “ทุกรัฐต้องมีจุดเน้นหนัก ทุกโครงการหลักต้องบูรณาการสู่พื้นที่”

๔. กลยุทธ์พลังคู่ขนาน โดยเพิ่มบทบาทพลังของชุมชน-พลังทางสังคมเป็นจุดสมดุลที่สำคัญในการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างยั่งยืน ควบคู่กับบทบาทของภาครัฐ

๕. กลยุทธ์บริหารจัดการในภาวะวิกฤติ (crisis management) ทั้งข้อจำกัดของวิกฤติต่างๆ ของประเทศ วิกฤติเศรษฐกิจ วิกฤติทางสังคม งบประมาณ ฯลฯ ในขณะที่เงื่อนไขของยาเสพติดมีแนวโน้มมากขึ้น

จุดเน้นปฏิบัติการในปี ๒๕๕๓

ให้ความสำคัญ และเน้นหนักการปฏิบัติการที่ส่งผลโดยตรง ดังนี้

๑. เน้นการแก้ไขปัญหา ๖ จุดสำคัญ ได้แก่ ๓ กลุ่มพื้นที่ และพัฒนา ๓ ระบบปฏิบัติการสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จของแผนปฏิบัติการฯ เป็นจุดเน้นหนักที่มีความสำคัญสูงสุดในปฏิบัติการ

๒. เน้นบูรณาการยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกันอย่างมีประสิทธิภาพเข้าสู่พื้นที่เป้าหมายที่กำหนด ทั้งในระดับหมู่บ้านและอำเภอ

๓. เร่งลดปัญหาเสพติดทั้งผู้ค้า-ผู้เสพ และปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการสร้างความเดือดร้อนของประชาชนให้ได้โดยตรงและเป็นผลรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้ความสำคัญในการดำเนินงานต่อข้อร้องเรียนของประชาชนที่ได้แจ้งข้อมูลในระดับต่าง ๆ

๔. เน้นดำเนินงานต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ-กลุ่มอิทธิพลที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งโดยตรงและโดยอ้อม เพื่อให้เกิดผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชน

๕. เน้นขยายบทบาทของภาคประชาชน-ประชาสังคม-องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เพิ่มมากขึ้นในทุกรัฐ/โครงการ และให้พลังดังกล่าวมีบทบาทควบคู่กับการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาเสพติด

๖. เน้นการปรับระบบบริหารจัดการในทุกระดับให้มีประสิทธิภาพ

มาตรการในการแก้ไขปัญหา

กำหนดมาตรการ ๒ ระดับ ดังนี้

มาตรการในระดับที่ ๑ : มาตรการทั่วไป

เป็นมาตรการที่ยึดแนวทางการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ ๕ ร้วป้องกัน ระยะที่ ๑ ที่ได้มีการกำหนดไว้แล้ว โดยเน้นบูรณาการระหว่างรัฐ/โครงการให้มากขึ้น มีจุดเน้นหนักที่ชัดเจนมากขึ้น และแต่ละรัฐ/โครงการจะต้องขอยอดจากการดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา เพื่อให้การทำงานมีความต่อเนื่องและยั่งยืน

มาตรการในระดับที่ ๒ : มาตรการเฉพาะ

เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาในกลุ่มพื้นที่และกลุ่มปัญหาสำคัญที่ถูกระบุเป็นการเฉพาะ และต้องการเน้นหนัก โดยหากสามารถลดปัญหาในกลุ่มเฉพาะนี้ได้ จะส่งผลต่อการแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างมีนัยสำคัญในภาพรวม